IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 19)**
- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 8)**

z dnia 6 maja 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 19)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 8)

6 maja 2020 r.

Komisje: do Spraw Unii Europejskiej oraz Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem posła **Zbigniewa Raua (PiS)**, przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy o partnerstwie i współpracy pomiędzy Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Singapuru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 19 października 2018 r. (druk nr 199);

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Australią, z drugiej, sporządzonej w Manili dnia 7 sierpnia 2017 r. (druk nr 200);

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy o partnerstwie w zakresie stosunków i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Nową Zelandią, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 5 października 2016 r. (druk nr 305);

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Neuhardenberg dnia 10 października 2018 r. (druk nr 346).

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Wawrzyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, **Andrzej Szweda-Lewandowski** generalny dyrektor ochrony środowiska wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kaja Krawczyk** – naczelnik wydziału w Biurze Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz** i **Paweł Witecki** – z sekretariatu Komisji do Spraw Unii Europejskiej w BSM; **Artur Kucharski** – z sekretariatu Komisji Spraw Zagranicznych w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Miller** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Witam panie posłanki i panów posłów. Witam pana ministra Piotra Wawrzyka, sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, oraz reprezentującego Ministerstwo Klimatu pana Andrzeja Szweda-Lewandowskiego, generalnego dyrektora ochrony środowiska. Witam również pozostałych gości przybyłych na nasze posiedzenie.

Informuję, że posiedzenie zostało zwołane przez marszałek Sejmu na podstawie art. 198 j) ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającej porozumiewanie się na odległość.

Proszę członków Komisji o zalogowanie się do systemu do głosowania i naciśnięcie dowolnego przycisku, a więc „za", „przeciw" lub „wstrzymuję się" w celu potwierdzenia obecności. Bardzo proszę, zaczynamy. Dziękuję bardzo. Informuję, że w posiedzeniu uczestniczy 40 posłów obu Komisji. W związku z powyższym stwierdzam kworum.

Doręczony państwu porządek obrad liczy cztery punkty i obejmuje: pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy o partnerstwie i współpracy pomiędzy Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Singapuru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 19 października 2018 r. (druk nr 199); pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Australią, z drugiej, sporządzonej w Manili dnia 7 sierpnia 2017 r. (druk nr 200); pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy o partnerstwie w zakresie stosunków i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Nową Zelandią, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 5 października 2016 r. (druk nr 305); pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w Neuhardenberg dnia 10 października 2018 r. (druk nr 346).

Każdy z projektów rozpatrywać będziemy osobno. W celu uczestniczenia w dyskusji należy zalogować się w aplikacji Polycom. Dane dostępne otrzymali państwo w poczcie elektronicznej.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt I porządku obrad. Projekt z druku nr 199 został skierowany do naszych obydwu Komisji do pierwszego czytania przez marszałek Sejmu w dniu 28 stycznia 2020 r. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie przez wnioskodawcę, pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy oraz debatę w sprawie ogólnych zasad projektu. Wszyscy państwo otrzymali opinię Biura Analiz Sejmowych do druku nr 199 przygotowaną przez panią Dorotę Olejniczak. Proszę teraz przedstawiciela rządu, pana ministra Piotra Wawrzyka o uzasadnienie projektu z druku nr 199. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo. Szanowni panowie przewodniczący, Wysoka Komisjo, umowa o partnerstwie i współpracy między UE i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Singapuru, z drugiej strony, to efekt wieloletniego zaangażowania UE we współpracę z tym państwem, a także jest świadectwem polepszających się relacji między UE i jej państwami członkowskimi a Republiką Singapuru.

Umowa ta ustanawia szeroko zakrojony program współpracy w takich dziedzinach jak przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się broni masowego rażenia, migracji, sprawiedliwości, polityki makroekonomicznej, handlu, inwestycji, ale też edukacji i kultury. Zwracam uwagę, że ewentualna ratyfikacja tej umowy przez Polskę jako jedno z pierwszych państw UE potwierdzi nasze zaangażowanie w rozwój azjatyckiego wymiaru polityki zagranicznej UE, a także stworzy pole do intensyfikacji dialogu politycznego między Warszawą a Singapurem. Związanie się umową uzupełnia ponadto aktywna polityka Polski wobec Republiki Singapuru. Związanie się umową może pozytywnie wpłynąć na poprawę klimatu inwestycyjnego oraz otoczenia biznesu, a w konsekwencji również na wymianę handlową Singapuru z państwami członkowskimi, w tym również z Polską.

Wejście w życie umowy sprzyjać będzie ponadto rozwojowi kontaktów międzyludzkich. Dotyczy to w szczególności przepisów umowy w zakresie współpracy w obszarze edukacji i kultury. Związanie się przez Rzeczpospolitą podlegającą ratyfikacji umową nie wymaga wprowadzenia zmian w prawie polskim, a także nie spowoduje bezpośrednich obciążeń finansowych dla Rzeczypospolitej Polskiej. Wybór trybu związania się umowa w drodze ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie wynika z faktu, że umowa

ta dotyczy spraw uregulowanych na zasadzie art. 89 ust. 1 pkt 5 konstytucji, na przykład ochrona danych osobowych, ochrona konkurencji czy praw własności intelektualnych. Umowa ma charakter mieszany, w związku z tym jej wejście w życie wymaga wyrażenia zgody na związanie również przez pozostałe państwa członkowskie UE.

Szanowni panowie przewodniczący, Wysokie Komisje, zwracam się w imieniu Rady Ministrów o przyjęcie ustawy wyrażającej zgodę na ratyfikację tej umowy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy są zgłoszenia do dyskusji z sali bądź czy jacyś posłowie zapisali się do zabrania głosu za pośrednictwem aplikacji? Widzę pana posła. Bardzo proszę.

Poseł Krystian Kamiński (Konfederacja):

Dzień dobry. Krystian Kamiński, poseł Konfederacji. Generalnie jest to bardzo ogólna i nieostra umowa. Większość to zwroty typu: będziemy promować, będziemy informować, nastąpi wymiana poglądów. Mam wrażenie, jakby to było pierwsze spotkanie z Singapurem, pierwsza randka. Po prostu jest większość takich nieostrych zwrotów.

Ale mam dwa konkretne pytania, bo optycznie największy artykuł w całej umowie to art. 19, a dotyczy migracji. Czy jest coś niepokojącego, czy dzieje się coś wyjątkowego, jeśli chodzi o migracje na styku UE i Singapur, bo szczerze mówiąc, nie wiedziałem, że to jest główny problem, którym trzeba się zająć w ramach tej umowy.

Drugie pytanie: art. 31 dotyczący energii. Jedyny bardzo szczegółowy punkt, pkt 1 ppkt d) – tam jest taki zwrot: „zwalczanie zmiany klimatu, w tym poprzez ustalenie cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla". Czy jakkolwiek to wpłynie na Polskę i co w związku z tym Polska będzie musiała zrobić czy spełnić? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Ponieważ są kolejne zgłoszenia, to jeśli państwo się zgodzą, to ja bym zaproponował, żebyśmy przyjmowali trzy głosy ze strony pań i panów posłów, a potem pan minister by zechciał uprzejmie do tych kwestii się ustosunkować. Drugi zgłaszał się pan przewodniczący Zalewski, dobrze pamiętam? Bardzo proszę.

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, panie ministrze, bardzo się cieszę, że rząd poddaje pod ratyfikację te umowy. One pokazują wartość UE dla Polski. One pokazują, w jaki sposób UE międzynarodowo, globalnie, bo mamy tu do czynienia jeszcze z Australią i Nową Zelandią w następnych umowach, szerzy wartości bardzo istotne dla nas Polaków, bo to jest umowa, która nie ma wyłącznie charakteru gospodarczego, ale ma także charakter polityczny, także związany z obroną wartości.

Chciałbym w tym momencie prosić pana przewodniczącego, nie chcę tego tematu dzisiaj pogłębiać, o to, abyśmy w gronie Komisji Spraw Zagranicznych, a tak naprawdę proponuję również, abyśmy to zrobili w sposób rozszerzony, proponuję również spotkanie wspólne z Komisją do Spraw Unii Europejskiej, na temat polskiej polityki wobec UE, która dzisiaj, mam takie głębokie przekonanie, znalazła się w krytycznym punkcie. W krytycznym punkcie, który, mówiąc krótko, związany jest z konfliktem, który polski rząd, co mówię z wielką przykrością jako obywatel naszego kraju, wywołuje w UE, konfliktem wokół wartości europejskich. To są wartości związane także z kwestią wymiaru sprawiedliwości, ale nie tylko, także z wieloma kłamstwami powielanymi przez wybitnych przedstawicieli rządu, wobec których musiała się odnosić Komisja Europejska. Mówiąc krótko, Polska znalazła się dzisiaj na kursie konfliktowym z UE, co jest sprzeczne z polską racją stanu. W tym momencie wnoszę o to, abyśmy – długo się nie spotykaliśmy, nie mieliśmy czasu, możliwości rozmowy – abyśmy w ramach Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji do Spraw Unii Europejskiej na te tematy porozmawiali. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, za ten głos. Rozumiem, że pan taki wniosek sformułuje na piśmie i w prezydium Komisji tym się zajmiemy, konsultując ze wszystkimi członkami.

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Nie myślałem, panie przewodniczący, że nasze relacje są takie, że taki wniosek muszę sformułować na piśmie

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Chodzi o to, żeby…

Poseł Paweł Zalewski (KO):

…ale jeżeli to jest potrzebne, to oczywiście dziś pan będzie miał to pismo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dobrze, pan kompleksowo wniosek uzasadniał, tak że proszę to także na piśmie.

Proszę bardzo. Kto jeszcze jest uprzejmy się zgłosić do dyskusji? To tyle, tak? Panie ministrze, mamy dwa stanowiska… Rozumiem, że pana przewodniczącego to był postulat pod adresem obydwu Komisji?

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Tak.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

A nie było w tym pytania do pana ministra?

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Nie. Ja pochwaliłem pana ministra, że rząd mimo swojej antyeuropejskiej polityki przedkłada Sejmowi trzy poważne dobre umowy, więc akurat dzisiaj chwalę pana ministra.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Panie ministrze, w takiej sytuacji proszę ustosunkować się do kwestii pierwszej. Rozumiem, że pochwała, jak pan uzna, ale została do protokołu wprowadzona. Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Zaczynając od końca, dziękuję za pochwałę, aczkolwiek w sposób diametralny nie zgadzam się z jej uzasadnieniem. Jeżeli chodzi o konkretne pytania, które pan poseł pozwolił sobie zadać, jeżeli chodzi o kwestie migracji, to oczywiście nie ma problemów związanych z migracją, ale zwracam uwagę, że ta umowa dotyczy szerokiego zakresu spraw, które powodują ruch osobowy między zainteresowanymi podmiotami, czyli państwami członkowskimi UE i UE z jednej strony a z drugiej strony Republiką Singapuru. W związku z tym musi to budzić konieczność uregulowania także tych kwestii, przy czym, tak jak pan poseł słusznie zauważył, rodzaj umowy jest taki, że ona jest sformułowana w sposób maksymalnie ogólny. Dlatego też nie można mówić o konkretnych zapisach regulujących bardzo szczegółowo konkretne kwestie. Zwracam uwagę, że chodzi też na przykład o zwalczanie przestępczości, o walkę z terroryzmem, więc zakres spraw jest różny, ale poziom regulowania zawarty w umowie jest bardzo ogólny.

Natomiast co do emisji CO_2 i praw do emisji, to zwracam uwagę, że to jest pochodna regulacji na szerszym forum międzynarodowym, czyli przede wszystkim konwencje klimatyczne, natomiast ta umowa w tym kontekście ma, w cudzysłowie oczywiście, charakter wykonawczy w stosunku do tamtych porozumień. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy jeszcze ktoś z pań i panów posłów zechciałby zabrać głos w tej debacie, zanim ją zamknę? Nie. Dziękuję bardzo. Zatem zamykam debatę. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 199. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie przesłuchania publicznego. Wnoszę o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrywania projektu. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 199 w Komisji. Otwieram dyskusję. Czy przedstawiciel rządu chce zabrać głos?

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Nie, dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z członków Komisji chce zabrać głos? Nie, jeszcze jesteśmy w druku nr 199. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Dziękuję.

Czy ktoś zgłasza poprawki do tytułu ustawy? Nie. dziękuję.

Jeśli nie ma poprawek, tytuł uważam za przyjęty.

Czy są poprawki do art. 1? Nie ma poprawek. Artykuł został przyjęty.

Czy są poprawki do art. 2? Nie ma poprawek. Artykuł został przyjęty.

Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem sprawozdania.

Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 199?

Będziemy rozwiązywać problemy. Proszę państwa, kontynuujmy głosowanie.

Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Teraz czekamy. Skorzystam z okazji i poinformuję panie posłanki i panów posłów, że pan poseł ze względów technicznych postanowił zrezygnować z udziału w tym jednym głosowaniu, dlatego możemy przechodzić do kolejnego punktu.

Mamy wyniki. Chwileczkę, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, głosowało 57 posłów, za było 56, przeciw 1 głos, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły sprawozdanie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą był pan poseł Arkadiusz Mularczyk. Czy są inne propozycje? Jeśli nie, to pytam pana posła, czy się zgadza przyjąć funkcję posła sprawozdawcy?

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Tak, zgadzam się. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. W takim razie stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę bez głosów sprzeciwu.

Zanim przejdziemy do drugiego punktu, proszę pana przewodniczącego Zalewskiego o zabranie głosu, o co prosi.

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Dziękuję serdecznie, panie przewodniczący. Mieliśmy do czynienia z sytuacją bardzo trudną dla nas, jako posłów, mianowicie jeden z kolegów nie mógł się zalogować i nie mógł wziąć udziału w głosowaniu. Ja bardzo serdecznie proszę pana przewodniczącego, aby w tej sprawie poprosił służby Sejmu, aby wyjaśniły, dlaczego tak się dzieje. Czeka nas bardzo poważne głosowanie w Sejmie i widać dzisiaj, że jeżeli posłowie mogą mieć problem z zalogowaniem się i głosowaniem w Komisji, będąc na posiedzeniu Komisji i współpracując z sekretarzami Komisji w celu rozwiązania tego problemu i nie mogąc go rozwiązać, ja się bardzo boję o to, w jakim stanie jest system do głosowania przed bardzo ważnymi głosowaniami w Sejmie. Serdeczna prośba do pana przewodniczącego, aby poprosił służby Sejmu o wyjaśnienie i dopilnowanie, abyśmy mogli wszyscy w następnych głosowaniach brać udział. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Postaram się wyjaśnić tę kwestię. Może uda się to zrobić w czasie naszego posiedzenia.

Szanowni państwo, projekt z druku nr 200 został skierowany do naszych Komisji do pierwszego czytania przez marszałek Sejmu w dniu 28 stycznia 2020 r. Wszyscy państwo otrzymali opinię Biura Analiz Sejmowych do druku nr 200, przygotowaną przez panią Dorotę Olejniczak. Proszę przedstawiciela rządu, pana ministra Piotra Wawrzyka, o uzasadnienie projektu z druku nr 200. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo. Panowie przewodniczący, Wysokie Komisje, tym razem mówimy o umowie z Australią, która jest jednym z najważniejszych partnerów naszego kraju w regionie Azji i Pacyfiku. Wynika to z ugruntowanej pozycji gospodarczej Australii, a także rosnącej roli politycznej tego państwa w regionie. Wejście w życie umowy powinno skutkować

dalszym rozwojem współpracy dwustronnej w obszarze polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a także nieproliferacji, zwalczania terroryzmu, w tym cyberterroryzmu, zrównoważonego rozwoju, pomocy rozwojowej, gospodarki, handlu, wymiaru sprawiedliwości, badań, edukacji, zmian klimatycznych oraz migracji.

Wejście w życie umowy w dłuższej perspektywie z kolei sprzyjać będzie zacieśnianiu kontaktów między społeczeństwami Australii a z drugiej strony państw członkowskich UE, w tym Polski. Podpisana umowa może również pośrednio zdynamizować stosunki UE z Australią w dziedzinie gospodarki i handlu. Należy pamiętać, że UE jako całość jest drugim po Chinach najważniejszym partnerem handlowym Australii. Z kolei dla Polski Australia pozostaje jednym z najważniejszych partnerów handlowych w regionie. Od 2010 r. utrzymuje się dodatnie saldo wymiany handlowej z Australią, z tendencją wzrostową. Związanie się przez Rzeczpospolitą podlegającą ratyfikacji umową nie wymaga wprowadzenia zmian w prawie polskim, a także nie spowoduje jakichkolwiek bezpośrednich obciążeń finansowych dla państwa polskiego.

Wybór trybu związania się umową w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażona w ustawie, wynika z faktu, że umowa ta dotyczy spraw uregulowanych w ustawie na zasadzie art. 89 ust. 1 pkt 5 konstytucji, czyli na przykład współpraca prawna czy zamówienia publiczne. Umowa ma charakter mieszany, w związku z tym jej wejście w życie wymaga wyrażenia zgody na związanie się umową przez pozostałe państwa członkowskie.

Biorąc powyższe pod uwagę, w imieniu Rady Ministrów, wnoszę o przyjęcie tej ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy są zgłoszenia do udziału w debacie z sali bądź jacyś posłowie zapisali się do zabrania głosu za pośrednictwem aplikacji? Jest pan poseł. Bardzo proszę. Później pan poseł. Bardzo proszę.

Poseł Krystian Kamiński (Konfederacja):

Drobna uwaga. Wiem, że dostaliśmy druk 21 stycznia, ale od tego czasu chyba też nikt tego druku nie przeglądał, bo na stronie 7 jest napisane, że największym beneficjentem inwestycji australijskich wewnątrz UE jest Wielka Brytania. Jak wiemy, od 1 lutego ten temat się skończył dla dobra Wielkiej Brytanii. Ale my dostajemy takie informacje, które, uważam, że jednak ktoś powinien zweryfikować, bo jednak powinniśmy poważnie traktować, jak już mamy debatować nad tym.

Dwa konkretne pytania. Jak wiemy, Australia jest największym producentem węgla na świecie i jednym z większych eksporterów. Inwestycje bezpośrednie w Polsce to przede wszystkim górnictwo. No i tutaj pytanie aż do trzech artykułów: art. 17 o zamówieniach publicznych, gdzie jest napisane, że zobowiązanie do otwartości i braku barier, art. 27 o surowcach, o rynkowym podejściu i art. 15 ppkt 6 o dalszej liberalizacji handlu. Tu pytanie moje, czy były robione analizy, co to może oznaczać dla naszych kopalń w kontekście możliwego masowego importu węgla do Polski. Jeśli ktoś mi powie, że z Australii za daleko, to przypominam, że importujemy węgiel z Kolumbii, skąd odległość też jest spora.

Drugie pytanie: Czy to nie jest umowa pisana jednak pod niemieckie firmy, niemieckie przedsiębiorstwa? Znany jest fakt współpracy Siemensa chociażby przy powstaniu nowej kopalni węgla w Queensland. Czy była robiona analiza, któremu z państw UE najbardziej opłaca się ta umowa i czy właśnie nie są to Niemcy? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Mam trzy pytania do pana ministra. Rozumiem, że tego typu umowy mają charakter dość ogólny, ale jednak chciałbym zapytać o trzy kwestie. Po pierwsze, w umowie mamy zapis dotyczący wzmacniania współpracy w zakresie zwalczania terroryzmu i propagowania pokoju i bezpieczeństwa. Czy to może oznaczać wzmocnienie współpracy pomiędzy na przykład wywiadami krajów członkow-

skich, a także instytucjami europejskimi i służbami australijskimi, a co za tym idzie, czy na przykład nasze dane osobowe będą przekazywane australijskiej stronie?

Po drugie: współpraca sądowa. Czy to oznacza, że idziemy w kierunku takiego modelu współpracy sądowej, jaki obowiązuje w UE, czyli na przykład wzajemne uznawanie wyroków, a jeśli tak, to jakiej natury wyroków? Czy to będą wyroki karne, czy cywilne, czy na razie jeszcze nie ma na to pomysłu?

Po trzecie: wzmocnienie współpracy w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych. Czy to będzie oznaczać ułatwienia dla obywateli UE w zakresie otrzymywania pozwoleń na pracę w Australii? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Gadowski (KO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, umowa była rzeczywiście o współpracy i imporcie węgla z Australii. Chciałbym zapytać pana ministra, ile przez ostatnie cztery lata tego węgla wpłynęło z Australii do Polski, bazując na aktualnych przepisach. Wiemy również dobrze, że Polska bardzo dobrze sobie radzi z importem, ale również z eksportem maszyn i urządzeń górniczych, które w głównej części sprowadzane są właśnie z Polski dla tego przemysłu. Gdyby pan był uprzejmy powiedzieć, jak ta wymiana wyglądała do tej pory również między Polską a Australią. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Mamy trzy głosy poselskie z sali, jeszcze zgłaszał się pan poseł, ale tak jak się umawialiśmy z panem ministrem, jeśli pan minister byłby uprzejmy ustosunkować się do tych trzech głosów i później będziemy kontynuować naszą debatę. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo. Wydaje mi się, że odpowiedzi można zawrzeć w jednej odpowiedzi. Kluczem jest to, co pan poseł zaznaczył, że umowa ma charakter bardzo ogólny. To jest umowa na możliwie najwyższym stopniu ogólności regulująca wzajemne relacje, w związku z tym w poszczególnych aspektach te relacje są regulowane umowami, można powiedzieć, sektorowymi. Jeżeli mówimy na przykład o kwestii handlu węglem, to wymaga to regulacji na poziomie umowy handlowej, a nie tej umowy. Z tej umowy nie wynika nic poza tym, że będzie się dążyło do zacieśnienia tych relacji w takim czy innym obszarze, natomiast nie ma tutaj żadnych konkretnych regulacji. Tak jak pan poseł zaznaczył, to jest umowa zbyt ogólna, żeby w takich szczegółach na poziomie tej umowy mówić, że będzie ona miała jakieś konsekwencje. To jest umowa deklaratywna, w tym sensie też, że niejako mówi o tym, że państwa będą chciały uregulować poszczególne kwestie, te wymienione chociażby, niezwiązane z handlem, ale na przykład kwestie wyroków sądowych, na poziomie umów sektorowych. Wtedy będzie można mówić o ocenie skutków dla poszczególnych sektorów gospodarki czy innych dziedzin wzajemnej współpracy. Tak że zwracam uwagę na tę ogólność umowy. To nie jest umowa, która w tej chwili rodzi określone konsekwencje dla relacji dwustronnych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dobrze. Dziękuję bardzo, panie ministrze. Pan poseł zgłaszał się do głosu. Bardzo proszę.

Poseł Andrzej Grzyb (PSL-Kukiz15):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Chciałbym zwrócić uwagę na to, na co najczęściej w tym sensie ogólnym nie zwraca się uwagi, czyli właśnie na ten charakter ramowy umowy. Wydaje mi się, że właśnie ramowość tej umowy, w cudzysłowie tak to nazywając, sprawia, że jest ona otwarta, jeśli chodzi o jej wypełnienie. Dziękuję panu ministrowi za to wyjaśnienie.

Natomiast chciałbym zwrócić uwagę na rzecz, która nieczęsto jest w tych umowach podkreślana, a warta jest zauważenia. To jest współpraca po doświadczeniach, które związane są między innymi z tak zwaną organizacją Daesh albo z tak zwanym pań-

stwem ISIS, to jest współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym w Hadze, a w szczególności zaś wypełnienie wszystkich celów Statutu Rzymskiego, które związane są z tym międzynarodowym trybunałem. Wydaje mi się, że to jest jeden z ważniejszych celów, który tutaj został zawarty w sensie dochodzenia do sprawiedliwości tam, gdzie doszło do silnego naruszenia praw człowieka i tam, gdzie doszło do zbrodni przeciwko ludzkości. A taką sytuacje mieliśmy na Bliskim Wschodzie. Kryzys związany z pandemią w chwili obecnej akurat przykrył tę sprawę, ale wydaje mi się, że ta kwestia powinna ciągle być podtrzymywana, tym bardziej że zarówno Parlament Europejski, jak i Kongres Stanów Zjednoczonych prawie równocześnie podjęły uchwałę o tym, żeby uznać to, co się wydarzyło na Bliskim Wschodzie, jako zbrodnie przeciwko ludzkości, w szczególności zbrodnie wobec chrześcijan na Bliskim Wschodzie i innych wyznań mniejszościowych, które mają również charakter religii niechrześcijańskich. To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa, którą chciałbym podnieść, to są kwestie dotyczące współpracy w dziedzinie surowców energetycznych. Do pana ministra takie pytanie, bo wiemy, że australijscy inwestorzy byli zaangażowani w Polsce, jeżeli chodzi o współpracę w sektorze węglowym, szczególnie w Jastrzębskiej Spółce Węglowej, po licznych zmianach, jeżeli pan minister mógłby to oczywiście skomentować, jak w chwili obecnej wygląda ta kwestia. To nie chodziło o import węgla, a wręcz przeciwnie – o współpracę w zakresie rozwoju nowych technologii i wykorzystania obecnych pokopalnianych terenów, które są z tym związane, a więc technologie wodorowe i inne, czy też wykorzystanie aktualnych nieeksploatowanych szybów jako potencjalnego miejsca inwestycji w elektrownie szczytowo -pompowe.

Sprawa ostatnia, która jest związana z faktem, który został tutaj podniesiony, że jednym z czołowych beneficjentów tejże umowy ramowej miałoby być Zjednoczone Królestwo, które po swojej ostatecznej decyzji wychodzi z UE. W związku z tym nie będzie beneficjentem tej umowy. Ale chciałbym zapytać o jeden z przepisów końcowych mówiący, że umowa wchodzi w życie w 30 dni po potwierdzeniu w trybie przyjętym dla ratyfikacji tych umów przez wszystkie umawiające się strony. Jak w chwili obecnej ze strony traktatowej wygląda kwestia wyłączenia, jeżeli umowy są uzgodnione, są podpisane i przechodzą proces ratyfikacji i jedna z tych stron wychodzi z UE, przestaje być państwem członkowskim. Jak to proceduralnie będzie wyglądało? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Czy są jeszcze kolejne głosy? Czy ktoś się zgłasza po prostu z kolejnym głosem? Jeśli nie, to dziękuję bardzo. Proszę pana ministra o ustosunkowanie się do kwestii podniesionych przez pana posła. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Dziękuję. Co do zaangażowania inwestorów, to przekażę to pytanie do właściwego resortu i, jeżeli to możliwe, to udzielimy odpowiedzi na piśmie, natomiast co do kwestii proceduralnych, to zwracam uwagę na tytuł umowy. To jest umowa między UE i jej państwami członkowskimi a Związkiem Australijskim. W konsekwencji dotyczy ona 27 państw członkowskich. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze, dziękuję paniom i panom posłom za udział w debacie. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 200. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego. Wnoszę o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 200 w Komisji. Otwieram dyskusję. Czy pan minister zechce zabrać głos? Dziękuję bardzo. Czy ktoś z członków Komisji chce zabrać głos? Nie widzę. Dziękuję. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie. Dziękuję.

Czy ktoś zgłasza poprawki do tytułu ustawy? Jeśli nie ma poprawek, tytuł uważam za przyjęty.

Czy są poprawki do art. 1? Nie ma poprawek. Artykuł został przyjęty.

Czy są poprawki do art. 2? Nie ma poprawek. Artykuł został przyjęty.

Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem sprawozdania.

Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 200? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Kończymy głosowanie. Dziękuję bardzo. Mamy wyniki.

Głosowało 61 osób, za 60, przeciw 1 głos, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły sprawozdanie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą został także pan poseł Arkadiusz Mularczyk. Czy są inne propozycje? Czy pan poseł się zgadza?

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Tak jest. Zgadzam się. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę bez głosów sprzeciwu.

Przechodzimy do pkt III naszego posiedzenia – projekt z druku nr 305. Został skierowany do naszych Komisji do pierwszego czytania przez marszałek Sejmu w dniu 26 marca 2020 r. Wszyscy państwo otrzymali opinię Biura Analiz Sejmowych do druku nr 305 przygotowaną przez pana Marcina Fryźlewicza. Proszę przedstawiciela rządu, pana ministra Piotra Wawrzyka, o uzasadnienie projektu z druku nr 305. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo. Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, tym razem mówimy o umowie z Nową Zelandią, która podobnie jak Australia należy do głównych partnerów Rzeczypospolitej w regionie Azji i Pacyfiku. Wejście w życie tej umowy powinno skutkować dalszym rozwojem współpracy w takich obszarach, jak polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, nieproliferacja, zwalczanie terroryzmu i przestępczości zorganizowanej, pomocy rozwojowej i humanitarnej, zrównoważonego rozwoju, klimatu, także badań, edukacji i kultury. Sprzyjać będzie również zacieśnieniu kontaktów międzyludzkich między społeczeństwami z jednej strony państw członkowskich UE, a z drugiej strony Nowej Zelandii. Związanie się przez Rzeczpospolitą tą umową nie wymaga wprowadzenia zmian w prawie polskim, a także nie spowoduje obciążeń finansowych dla państwa polskiego.

Wybór trybu związania się umową w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, wynika z tych samych okoliczności jak poprzednio, czyli dotyczy ona spraw uregulowanych w ustawie na zasadzie art. 89 ust. 1 pkt 5 konstytucji: zamówienia publiczne, ochrona własności intelektualnej, czyli podobne elementy, jak w przypadku umowy z Australią. Ma charakter mieszany, w związku z tym do jej wejścia w życie będzie konieczna zgoda ze strony wszystkich państw członkowskich.

W związku z powyższym w imieniu Rady Ministrów wnoszę o przyjęcie ustawy wyrażającej zgodę na ratyfikację. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy są zgłoszenia do udziału w debacie z sali bądź jacyś posłowie zapisali się do zabrania głosu za pośrednictwem aplikacji? Widzę dwa głosy z sali. Bardzo proszę, panie pośle. Później pan poseł.

Poseł Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Bardzo dziękuję. Ja tylko z głosem technicznym i prośbą od posłanki Agnieszki Dziemianowicz-Bąk o sprawdzenie. Głosowała online i jej głos nie został zapisany. Więc proszę pana przewodniczącego o sprawdzenie tego wypadku. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. To jest ta kwestia formalna. Właśnie ją sprawdzamy. Czy pan poseł w sprawach merytorycznych chce zabrać głos? Nie. Dziękuję. W takim razie pan poseł, bardzo proszę.

Poseł Krystian Kamiński (Konfederacja):

Według rozpiski jesteśmy jednym z ostatnich, którzy mają ratyfikować tę umowę. Czy jest jakiś powód takiego odwlekania podpisania?

Drugie pytanie: art. 14 mówi, że strony potwierdzają zobowiązania do współpracy w ramach WTO w celu doprowadzenia do dalszej liberalizacji handlu. Jest też mowa o współpracy w rolnictwie, a jak wiadomo, Nowa Zelandia jest największym eksporterem mleka na świecie. Ostatnio, pamiętamy, że nasze ministerstwo mówiło, że nie wolno importować mleka do Polski. Czy ktoś tę sytuację analizował pod tym kątem?

Ostatnie pytanie: art. 51 ppkt 2 – strony potwierdzają konieczność wspierania procesów globalizacji, który jest korzystny dla wszystkich. Ostatnio Stany Zjednoczone, jako główny promotor globalizacji, wycofują się z tego. Zresztą pandemia pokazała raczej odejście od globalizacji i powrót do czołowej roli państw narodowych. Czy w związku z tym polskie MSZ podtrzymuje, że naprawdę globalizacja jest tym, do czego dążymy? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby jeszcze wziąć udział w tej debacie? Nie, nie widzę. Dziękuję. Proszę pana ministra o udzielenie odpowiedzi na pytania sformułowane przez drugiego z panów posłów. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo. Jeżeli chodzi o kwestię mleka, to zwracam uwagę, że to jest jeden z elementów wspólnej polityki rolnej, w związku z tym te kwestie są regulowane także w zakresie dostępu do rynku europejskiego przez regulacje na poziomie unijnym, a nie krajowym.

Jeżeli chodzi o kolejność, to wydaje mi się, że to nie jest pytanie do MSZ. Z naszej strony w tym zakresie ani w jedną, ani w drugą stronę nie było żadnych sugestii.

Jeżeli chodzi o pytanie trzecie, to zwracam uwagę, że to jest umowa między UE i jej państwami członkowskimi a Nową Zelandią, a nie między Rzeczpospolitą Polską a Nową Zelandią. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Widzę, że już nikt więcej z pań i panów posłów nie chce zabrać głosu. Czy to jest część tej debaty?

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Tak. Po wysłuchaniu pana ministra.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Dziękuję serdecznie. Panie ministrze, z wielkim szacunkiem do pana i nie kwestionując pana kompetencji, ale, panie przewodniczący, myślę, że dobrze by było, gdyby na posiedzenia, na których debatujemy o porozumieniach międzynarodowych, które mają charakter także gospodarczy, byli przedstawiciele resortu zajmujący się tymi kwestiami. Nie mam pretensji do pana ministra, że nie odpowiada na szereg szczegółowych pytań, ale chciałbym, żeby przedstawiciel rządu jednak na te pytania, które tutaj padają, odpowiedział. To jest moja prośba.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Pozwolę sobie przypomnieć, że pan minister zgłaszał gotowość zapoznania się z odpowiedziami na te pytania i udzielenia odpowiedzi na piśmie. Bardzo proszę, pan minister w tej kwestii chce zabrać głos, tak?

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Jeżeli oczywiście Wysoka Komisja uznaje za stosowne, to oczywiście taka odpowiedź w trybie pisemnym zostanie udzielona. Zwracam jednak uwagę na to, co powiedziałem w punkcie poprzednim, to jest umowa o charakterze prawie międzynarodowym, najbardziej ogólnym. Nie ma bardziej ogólnych umów. W związku z tym pytania na takim poziomie szczegółowości to nie są, przepraszam za określenie, pytania skierowane do tej umowy. Jeżeli mówimy o konkretnych politykach sektorowych, to wtedy, tak jak powiedziałem w poprzednim punkcie, państwo będą mieli możliwość rozpatrywania tych

umów i wtedy właściwe resorty merytoryczne czy gospodarcze, czy inne – kultura, edukacja – będą w stanie udzielić konkretnych odpowiedzi na tym poziomie szczegółowości, jaki odpowiada konkretnej umowie. Teraz mówimy o umowie ramowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Chciałbym jeszcze odnieść się do głosu pana przewodniczącego Zalewskiego. Rzecz sprowadza się do tego, że minister spraw zagranicznych został upoważniony przez prezesa Rady Ministrów do prezentowania stanowiska w tej sprawie w toku prac parlamentarnych. To jest upoważnienie dokonane przez prezesa Rady Ministrów. Dziękuję.

Zamykam debatę. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 305. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego. Wnoszę o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 305 w Komisji.

Otwieram dyskusję. Czy przedstawiciel rządu chce zabrać głos? Dziękuję.

Czy ktoś z członków Komisji chce zabrać głos? Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie. Dziękuję.

Czy ktoś zgłasza poprawki do tytułu ustawy? Jeśli nie ma poprawek, tytuł uważam za przyjęty.

Czy są poprawki do art. 1? Nie ma poprawek. Artykuł został przyjęty.

Czy są poprawki do art. 2? Nie ma poprawek. Artykuł został przyjęty.

Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem sprawozdania.

Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 305? Kto jest przeciw? Później będzie czas, przed zamknięciem. Kto się wstrzymał?

Czekamy. Dziękuję. Proszę o wyświetlenie wyników.

Ogłaszam wynik głosowania. Głosowało 61 posłów. Za 60, przeciw 1 głos, nikt się nie wstrzymał.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły sprawozdanie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Znów proponuję, by posłem sprawozdawca był pan poseł Mularczyk. Czy są inne kandydatury? Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Lenz (KO):

Myślę sobie, że pan poseł Mularczyk, znany z profesjonalizmu, jest bardzo obciążony już dotychczasowymi pracami. Proponuje może posła Roberta Tyszkiewicza, aby go wsparł, aby pan poseł Mularczyk nie miał aż tyle roboty, a siedzący w tej Komisji pan Robert Tyszkiewicz na pewno podoła zadaniu.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

W takim razie czy są kolejne kandydatury? W takim razie rozstrzygnijmy. Mamy dwie kandydatury. Rozstrzygnijmy to w formie głosowania, przy założeniu, że obydwaj kandydaci wyrażają zgodę. Czy pan poseł wyraża zgodę? Pan poseł? Też wyraża zgodę.

Poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Również wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Znakomicie. W takim razie…

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Panie przewodniczący, aczkolwiek projekt ten nie wymaga jakiegoś szczególnego przygotowania i wiedzy, i nie stanowi obciążenia dla mojej osoby, to jednak uznaję, że możemy tutaj zastosować pewien parytet i oddać ten punkt w sprawozdaniu kolegom z opozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł przyjmuje to zobowiązanie?

Poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję. Przyjmuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę.

W takim razie przechodzimy do pkt IV naszego posiedzenia. Projekt z druku nr 346 został skierowany do naszej Komisji do pierwszego czytania przez marszałek Sejmu w dniu 27 kwietnia 2020 r. Wszyscy państwo otrzymali opinię Biura Analiz Sejmowych do druku nr 346 przygotowaną przez pana dr. Tomasza Jaroszyńskiego. Proszę przedstawiciela rządu, pana ministra Piotra Wawrzyka o uzasadnienie projektu z druku nr 346. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo. Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, tym razem rozpatrujemy troszeczkę innego rodzaju umowę, a mianowicie umowę dwustronną między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec. Międzynarodowe ramy prawne dla procedur oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym zostały uregulowane w Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r., oraz w Protokole w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Kijowie dnia 21 maja 2003 r.

Ogólne postanowienia tych umów mogą znaleźć swoje rozszerzenie i odzwierciedlenie w umowach dwustronnych. W związku z tym Rzeczpospolita Polska oraz Republika Federalna Niemiec postanowiły zawrzeć osobną umowę w tym zakresie, służącą realizacji tych konwencji oraz podpisanej dnia 11 kwietnia 2006 r. Konwencji między tymi krajami.

Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w zakresie oceny oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym tworzy ramy prawne dla dwóch rodzajów postępowań: postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym dla planowanych działalności mogących oddziaływać na obszar podlegający jurysdykcji drugiej strony, oraz postępowań w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym dla projektów dokumentów, których skutki realizacji mogłyby się ujawnić na obszarze podlegającym drugiej stronie.

W zakresie skutków prawnych, z chwilą wejścia w życie umowy, utraci moc umowa z 2006 r. Wejście w życie omawianej umowy nie będzie wymagało z kolei podjęcia prac legislacyjnych w celu wprowadzenia zmian w prawie krajowym. Związanie tą umową nie wywoła również dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i nie przewiduje się również skutków politycznych.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami tej umowy w trybie ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie wynika z art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 konstytucji. Zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2 ratyfikacja umowy międzynarodowej wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie, w zakresie, w jakim dotyczy praw i wolności obywatelskim. Z kolei pkt 5 art. 89 ust. 1 przewiduje obowiązek ratyfikacji umowy międzynarodowej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, jeżeli umowa ta dotyczy spraw uregulowanych w ustawie lub dla których konstytucja wymaga ustawy. Dlatego też, mimo że wejście w życie umowy nie spowoduje konieczności zmian prawa krajowego, zasadne jest związanie się jej postanowieniami w trybie ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Za wyborem trybu związania się przedmiotową umową, to jest poprzez jej ratyfikację za zgodą wyrażoną w ustawie, to jest w trybie art. 12 ust. 2 ustawy o umowach międzynarodowych, przemawia w szczególności art. 87 ust. 1 konstytucji, zgodnie z którym tylko ratyfikowane umowy międzynarodowe są źródłami prawa powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej oraz art. 91 ust. 2 konstytucji, zgodnie z którym umowy ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie mają pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową.

Mając na względzie, że postanowienia umowy będą miały zastosowanie dla szerokiego kręgu odbiorców, to jest zarówno osób fizycznych, jak i osób prawnych oraz organów

administracji, wiązanie się jej postanowieniami przez Rzeczpospolitą powinno nastąpić w trybie zapewniającym, że będzie ona źródłem prawa powszechnie obowiązującego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Wysokie Komisje, wnoszę w imieniu Rady Ministrów o przyjęcie tej umowy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy pan dyrektor Andrzej Szweda-Lewandowski chciałby uzupełnić uzasadnienie?

Generalny dyrektor ochrony środowiska Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, można by tutaj dodać jeszcze pewne aspekty, które mówią o tym, że ta umowa usprawni procedury transgraniczne, a mianowicie stosowanie tej umowy w pewnych sytuacjach, kiedy Polska będzie stroną narażoną, zredukuje nam koszty postępowań transgranicznych. Chodzi przede wszystkim o tłumaczenia. Należy zdawać sobie sprawę z tego, że materiał w postaci raportu oddziaływania na środowisko to jest objętość kilkuset, a nawet kilku tysięcy stron, pisanych bardzo specjalistycznym językiem w zależności od specyfiki inwestycji. Ta umowa zakłada, że strona niemiecka będzie ponosiła koszty tłumaczenia na język polski. Zakłada też ona skrócenie całej procedury osiowej właśnie w kontekście transgranicznym poprzez wprowadzenie wiążących regulacji dotyczących wymiany dokumentacji, jej zawartości, terminów na opiniowanie tej dokumentacji oraz określenie właściwych organów do koordynowania tej procedury transgranicznej do stronie niemieckiej. Jak wiadomo, Niemcy mają system landowy, tam prawo właśnie odnośnie do procedur osiowych w poszczególnych landach trochę od siebie się różni i z tym są duże problemy. Stosowanie tej umowy będzie prowadziło do skrócenia procesu inwestycyjnego.

W poprzednich punktach były omawiane umowy, i to często padało, że są to umowy ogólne. Tutaj mamy sytuację odwrotną. My skonstruowaliśmy ze stroną niemiecką umowę, która jest uściśleniem stosunkowo ogólnych zapisów konwencji a Espoo. Samo stosowanie konwencji z Espoo przy procedurach transgranicznych, przy jej ogólnych zapisach, rodzi pewne problemy, pewne konflikty między stronami. Tutaj zresztą postępujemy zgodnie z art. 8 tej konwencji, który właśnie dopuszcza do tego, żeby państwa między sobą takie umowy zawierały. Ta umowa, mówiąc ogólnie, bardzo krótko, jednym zdaniem, jest uściśleniem ogólnych zapisów konwencji z Espoo. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. Czy są teraz zgłoszenia do debaty z sali? Widzę jednego pana posła. Czy jacyś posłowie zapisali się do zabrania głosu za pośrednictwem aplikacji? Zaczynamy w takim razie od pana posła. Bardzo proszę.

Poseł Krystian Kamiński (Konfederacja):

Czy została przeprowadzona analiza aktualnie istniejących obiektów znajdujących się w obszarze przygranicznym, które w przyszłości mogłyby stać się przedmiotem sporu, chociażby kopalnia Turów czy ewentualnie kiedyś powstający kompleks energetyczny Gubin-Brody? Drugie pytanie, czy został lub zostanie opracowany wykaz szacunkowych strat i potencjalnie utraconych korzyści dla Polski na podstawie tej umowy? Trzecie pytanie, czy i jak dotychczasowa umowa z 2006 r., na której podstawie ta umowa jest sporządzona, wpłynęła na inwestycje zarówno w Polsce, jak i w Niemczech? Czwarte pytanie – tutaj może pan minister albo pan dyrektor wyprowadzą mnie z błędu, bo z tego co zrozumiałem, to pod tę umowę podlega też ewentualne dostosowanie Odry do międzynarodowego poziomu drożności. Wiadomo, że Niemcy są raczej przeciwni temu, bo nie mają w tym interesu, to polska strona na to nalega. Czy została dokonana jakaś analiza ewentualnych problemów i pytanie, dlaczego właściwie nie ma tutaj z nami przedstawiciela Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, którego ewentualnie ta umowa może dotyczyć. I piąte pytanie. Pan dyrektor zwrócił mi na to uwagę, ponieważ jednym z głównych argumentów było, że nie będziemy musieli tłumaczyć z niemieckiego na polski kilkuset albo kilku tysięcy stron. Wie pan co, w skali kraju to są tak minimalne pieniądze, przy chociażby kopalniach albo udrożnieniu Odry, że jeśli to ma być jednym z głównych argumentów, to ja tego osobiście nie czuję. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto następny chce zabrać głos? Nie widzę. Pozwolę sobie przypomnieć raz jeszcze, że do prezentowania stanowiska rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni: minister spraw zagranicznych oraz minister klimatu, których to ministrów panowie – pan minister i pan dyrektor – tu reprezentują.

Czy pan minister, czy pan dyrektor zechcieliby ustosunkować się do pytań zadanych przez pana posła? Pan dyrektor, tak? Bardzo proszę.

Generalny dyrektor ochrony środowiska Andrzej Szweda-Lewandowski:

Podane przeze mnie tłumaczenia to był jeden z powodów, który naprawdę nastręcza duże problemy, tak że naprawdę mamy tutaj kłopoty na przykład z państwami, z którymi nie mamy takich umów. Ta umowa między innymi normuje te sprawy.

Jeżeli chodzi o bilans zysków i strat, o których tutaj pan poseł mówił, to nie można tej umowy rozpatrywać pod tym kątem. Ta umowa normuje procedury transgraniczne, które są zapisane w dyrektywie z Espoo. Dyrektywa z Espoo mówi o przeprowadzeniu procedur i nie żąda ona od kraju narażonego czy kraju pochodzenia na przykład wycofania się z pewnych inwestycji. Ona normuje procedury ocen oddziaływania na środowisko, które trzeba przeprowadzić w postępowaniu transgranicznym. W żadnym wypadku nie warunkuje tego, czy dana inwestycja może powstać, czy nie. Podczas tej procedury trzeba określić wpływ na środowisko danej inwestycji na stronę narażoną, na kraj narażony. Należy wyjaśnić wszelkie wątpliwości kraju narażonego, dojść do pewnego konsensusu i finalnym elementem tego procesu jest wydanie decyzji środowiskowej, która uwzględnia oddziaływanie na stronę narażoną. W żadnym wypadku nie jest to umowa, która mówi, że czegoś kraj pochodzenia nie może zrobić, bo będzie dana inwestycja negatywnie wpływała na stronę narażoną.

Jeżeli chodzi o wykorzystywanie tej umowy, to przede wszystkim będzie ona wykorzystywana przez wszystkie szczeble administracji zarówno samorządowej, jak i rządowej. W przypadku administracji rządowej będzie wykorzystywana przez generalnego dyrektora ochrony środowiska, bo generalny dyrektor jest zobowiązany do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko, a dokumenty, które należy dostarczyć, musi przedstawić inwestor. Na podstawie dokumentów przedstawionych przez inwestora, który się przedstawia stronie narażonej, przeprowadza się całą procedurę ocen oddziaływania. W przypadku na przykład organów samorządowych w sytuacji, kiedy na przykład gmina przygraniczna po stronie polskiej będzie przeprowadzała na przykład zmianę studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego bądź miejscowego planu, to jeżeli strona niemiecka stwierdzi, że zmiana tego studium czy zmiana planu może wpłynąć negatywnie na stronę niemiecką, to w takim momencie gmina będzie musiała przeprowadzić procedurę transgraniczną.

Jeżeli chodzi o kopalnię Turów, która tutaj była wspomniana, to też była przeprowadzona, jeżeli chodzi o stronę niemiecką, procedura transgraniczna. Jeżeli chodzi o tę starą umowę, czyli obecnie obowiązującą, którą nowa umowa zastąpi, to jednak dla kopalni Turów przeprowadzono strategiczną ocenę do zmiany miejscowego planu. Umowa obecnie obowiązująca, podpisana w 2006 r., nie obejmuje procedury strategicznej oceny, obejmuje tylko procedurę oceny oddziaływania na środowisko dla realizacji przedsięwzięcia. Dlatego też ta umowa w kontekście kopalni Turów była niepełna. Cała procedura osiowa, zgodnie z tą umową, była poddana pewnym procedurom, natomiast jeżeli chodzi o przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla zmiany miejscowego planu dla kopalni, nie mogła ta umowa tego obejmować, bo nie miała tych elementów.

Obecnie przez nas omawiana umowa zapewni nam naprawdę sprawne procedowanie wszystkich postępowań transgranicznych, zarówno w sytuacji, kiedy my jesteśmy stroną pochodzenia, a Niemcy stroną narażoną, jak i odwrotnie. Dziękuję. Jeżeli pan poseł ma dalsze pytania, to proszę.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. W takim razie zamykam debatę. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 346. Stwierdzam, że nie zgłoszono wnio-

sku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego. Wnoszę o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 346 w Komisji. Otwieram dyskusję. Czy przedstawiciel rządu chce zabrać głos? Czy ktoś z członków Komisji chce zabrać głos? Dziękuję. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie. Dziękuję.

Czy ktoś zgłasza poprawki do tytułu ustawy? Jeśli nie ma poprawek, tytuł uważam za rozpatrzony.

Czy są poprawki do art. 1? Nie ma poprawek. Artykuł został rozpatrzony.

Czy są poprawki do art. 2? Nie ma poprawek. Artykuł został rozpatrzony.

Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem sprawozdania.

Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 346? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Proszę o wyświetlenie wyników.

Ogłaszam wynik głosowania. Głosowało 60 posłów. Za 59, przeciw 1, nikt się nie wtrzymał.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły sprawozdanie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. proponuję, aby posłem sprawozdawcą został pan poseł Mularczyk. Czy są inne propozycje?

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Tak. Bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Pan przewodniczący Zalewski.

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Chwileczkę. Kogo pan zgłasza, panie przewodniczący?

Poseł Paweł Zalewski (KO):

Dziękuję bardzo. Dbając o to, żeby nasze prace w Sejmie były reprezentowane jednak przez większą liczbę przedstawicieli partii politycznych, chociaż jestem członkiem Koalicji Obywatelskiej, proponuję, aby reprezentował nas pan poseł Andrzej Grzyb, którego kompetencji w zakresie i kwestii międzynarodowych, i kwestii ochrony środowiska nikt nie kwestionuje, a wszyscy uznają.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są kolejne kandydatury? Nie. W takiej sytuacji chce spytać pana posła Mularczyka, czy wyraża zgodę na kandydowanie?

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Panie przewodniczący, jestem już sprawozdawcą dwóch punktów. Skoro koledzy również chcą być sprawozdawcami, to wycofuję moją kandydaturę i proszę, żeby pan poseł Grzyb przyjął.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł Grzyb wyraża zgodę na objęcie funkcji posła sprawozdawcy?

Poseł Andrzej Grzyb (PSL-Kukiz15):

Panie przewodniczący, wyrażam zgodę, choć przyznam się szczerze, że zaskoczył mnie pan poseł Zalewski. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Zbigniew Rau (PiS):

Panie pośle, mnie na każdym posiedzeniu pan przewodniczący zaskakuje. Dziękuję bardzo. Dziękuję za wyrażenie zgody. Stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę bez głosu sprzeciwu.

Informuję, że na tym porządek obrad został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia zostanie wyłożony do przejrzenia w sekretariatach Komisji. Zamykam posiedzenie obu naszych Komisji. Dziękuję państwu.